

Miljøgodkendelse

§ 11, stk. 2 i husdyrgodkendelsesloven

29. februar 2016

Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup

ASSENS
KOMMUNE

Ejendommen Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup (luftfoto 2015)

Emne	Data
Ansøger og ejer	Luise Ipsen og Mads West
Bedriftens navn og adresse	Pindstoftegård, Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup
Matrikelnummer og ejerlav	22a Tommerup By, Tommerup
Virksomhedens art	011100 Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgrugter og olieholdige frø
Godkendelsesbetegnelse	§ 11, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
CHR-nummer	98627
CVR/P	30038738 / 1012845444
Kontaktperson	Mads West, tlf. 64763433 / 23394375, e-mail: mads-west@hotmail.com
Rådgiver/konsulent	Ejler Petersen, Centrovic, tlf. 63407126 / 23437126, e-mail: ejp@centrovic.dk
Godkendelsesmyndighed	Assens Kommune, (By, Land & Kultur), Miljø & Natur, Rådhus Allé 5, 5610 Assens, assens@assens.dk
Sags ID	Acadre sagsnr. 15/13953
Miljømedarbejder	Jakob Soelberg, tlf. 6474 6855, e-mail: jakso@assens.dk
Beregningsværktøj	Interface version 2.6.8 Uploadet: 28.10.2015. FarmN version: 4.0 – Beregningsmotor: 2.3

Indholdsfortegnelse

1.	<u>INDLEDNING .....</u>	<u>5</u>
2	<u>AFGØRELSE: § 11, STK. 2 MILJØGODKENDELSE .....</u>	<u>5</u>
3	<u>VILKÅR FOR GODKENDELSE .....</u>	<u>6</u>
3.1	DYREHOLD	6
3.2	MANAGEMENT	6
3.3	ENERGI- OG VANDFORBRUG	6
3.4	STØJ	7
3.5	FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF FLUER, ROTTER OG ANDRE SKADEDYR.....	7
3.6	SPILDEVAND (RETVAND)	7
3.7	AMMONIAKTAB	8
3.8	AREALERNE.....	8
3.9	EGENKONTROL.....	8
3.10	OPHØR AF DRIFT	9
4.	<u>OFFENTLIGGØRELSE .....</u>	<u>9</u>
5.	<u>KLAGEVEJLEDNING .....</u>	<u>9</u>
6.	<u>BILAG.....</u>	<u>10</u>
7.	<u>MEDDELELSE OM AFGØRELSE SENDES TIL.....</u>	<u>11</u>
8.	<u>MILJØVURDERING AF ANSØGNING OM § 11 MILJØGODKENDELSE</u>	<u>12</u>
8.1	FORMÅL	12
8.2	EJER- OG DRIFTSFORHOLD.....	12
8.3	DYREHOLD OG MANAGEMENT	13
8.4	LOKALISERING	14
8.4.1	FASTE AFSTANDSKRAV	14
8.4.2	LANDSKAB OG PLANFORHOLD.....	16
8.5	ENERGI OG VANDFORBRUG	17
8.6	GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	18
8.6.1	LUGT.....	18
8.6.2	STØJ	19

8.6.3	LYS	19
8.6.4	FLUER OG SKADEDYR.....	19
8.6.5	STØV	19
8.6.6	TRANSPORT	19
8.7	FORURENING FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	20
8.7.1	SPILDEVAND (RETVAND)	21
8.7.2	HUSDYRGØDNING OG FODER	21
8.7.3	AFFALD OG MILJØFARLIGE STOFFER	22
8.7.4	AMMONIAK- OG FOSFORTAB - GENERELT	23
8.7.5	AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUR.....	26
8.8	AREALERNE.....	28
8.8.1	NITRAT (OVERFLADEVAND)	30
8.8.2	NITRAT (GRUNDEVAND).....	33
8.8.3	FOSFOR	35
8.8.4	AMMONIAK FRA UDBRINGNING.....	36
8.8.5	GENER FRA UDBRINGNING.....	37
8.9	OPHØR.....	37
8.10	SAMMENFATNING.....	37
8.11	OFFENTLIGHED/NABOORIENTERING.....	38

1. Indledning

Luise Ipsen og Mads West har ansøgt om en § 11 miljøgodkendelsen på ejendommen Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup til en udvidelse af svineproduktion. Ansøgning om miljøgodkendelse er indsendt til Assens Kommune den 27. maj 2015 via det digitale ansøgningsystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 68534).

Der søges om en udvidelse af produktionen fra et tilladt dyrehold på 320 årssøer og 2.700 stk. smågrise (7,2 – 30 kg) svarende til 84,5 DE (forhåndsvurdering fra 2005) til 370 årssøer, 13.200 stk. smågrise (7,1 – 31 kg) og 2 stk. ammekøer (lille race) med opdræt svarende til 147 DE i eksisterende og nye stalde.

Miljøgodkendelsen omfatter alene Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup, hvor det ansøgte dyrehold opstaldes. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle 127,17 ha ejet og forpagtet landbrugsjord knyttet til CVR nr. 3003 8738. Alt husdyrgødningen afsættes på egne arealer.

Udvidelsen af dyreholdet er omfattet af § 11, stk. 2 i husdyrgodkendelsesloven¹, da der er søgt om godkendelse til et dyrehold større end 75 DE mindre en 250 DE, dog 270 DE, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer, hvilket gælder i denne sag.

Det er oplysningerne og beskrivelsen i ansøgningen og vurderingen, der er beskrevet i den efterfølgende redegørelse, som danner grundlaget for meddelelse af § 11 miljøgodkendelse.

Assens Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte udvidelse af dyreholdet i henhold til de gældende regler i husdyrgodkendelsesloven med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Godkendelsen indeholder en række konkrete individuelle vilkår for landbrugets indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre:

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

2 Afgørelse: § 11, stk. 2 miljøgodkendelse

Assens Kommune godkender hermed en årlig produktion bestående af 370 søer, 13.200 stk. smågrise (7,1 – 31 kg) og 2 stk. ammekøer (lille race) med opdræt svarende til 147 DE og tilhørende arealer på landbrugsejendommen matr. nr. 22a Tommerup By, Tommerup, beliggende Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup. Udvidelsen skal ske i eksisterende og nye staldanlæg.

---

¹ Lovbek. Nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Godkendelsen omfatter hele virksomheden med de aktiviteter der hører ind under CVR nr. 3003 8738.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år fra dato, jf. husdyrgodkendelseslovens § 33, stk. 1.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til bestemmelserne i § 11, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lovbekendtgørelse nr. 1317 af 28. november 2015 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra tidspunktet for meddelelse af godkendelsen. Proceduren for revurdering igangsættes af Assens Kommune.

Der gøres opmærksom på, at opførelse af byggeri ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og ved afledning af tagvand skal, der søges om en udlednings- eller nedsivningstilladelse.

Forudsætningerne for godkendelsen findes i den fremsendte digitale ansøgning gennem husdyrgodkendelse.dk med skemanummer 68534 og tilhørende bilag.

3 Vilkår for godkendelse

3.1 Dyrehold

3.1.1 Svinebruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 370 søer, 13.200 stk. smågrise (7,1 – 31 kg, 2.030 stipladser) og 2 stk. ammekøer (lille race, udegående) svarende til 147 DE.

3.2 Management

- 3.2.1 Landbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.2.2 Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
- 3.2.3 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at lejer holdes tørre og at staldene holdes rene.
- 3.2.4 Drikkevandssystemet og evt. overbrusningsanlæg skal vedligeholdes således, at unødigt vandspild undgås.
- 3.2.5 Ventilationsanlægget skal renholdes og vedligeholdes, så effekten altid er optimal og således at unødigt støj undgås.

3.3 Energi- og vandforbrug

3.3.1 Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el. I ansøgningen er opgivet et årligt forbrug på 224.400 kWh.

- 3.3.2 Der skal foretages en årlig opgørelse af det vandforbrug, der medgår direkte til husdyrproduktionen såsom dyrenes drikkevand og vask af stald. I ansøgningen er opgivet et årligt forbrug på 4.000 m³.
- 3.3.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilationsanlæg, kompressorer m.m. skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

3.4 Støj

- 3.4.1 Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer dB(A).

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-7
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 3.4.2 Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller – beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 3.4.1 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller – beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1987 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningen skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med kommunen.

3.5 Forebyggelse og bekæmpelse af fluer, rotter og andre skadedyr

Skal ske efter de nyeste anbefalinger fra Statens Skadedyrlaboratorie.

3.6 Spildevand (restvand)

- 3.6.1 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning.
- 3.6.2 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn (kontakt kommunen). Dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olie-/benzinudskiller.
- 3.6.3 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og pesticidrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til op-

samlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødnings bekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

3.7 Ammoniaktab

- 3.7.1 Den nye stald skal være indrettet som toklimastald med delvis spaltegulv.
- 3.7.2 Den nye gyllebeholder skal være forsynet med fast overdækning.
- 3.7.3 Gyllekanalerne i drægtighedsstalden i alt 400 m² skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe.
- 3.7.4 Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 79.750 kWh/år (min. køleeffekt af varmepumpe: 9,1 kW).
- 3.7.5 Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
- 3.7.6 Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstartes automatisk.
- 3.7.7 Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 3.7.8 Der skal føres logbog over gyllekølingsanlægget. Hvor der årlig skal noteres anlæggets drifts data.

3.8 Arealerne

- 3.8.1 Der må maksimalt udbringes husdyrgødning (svin) på ejendommens ejede og forpagtede arealer svarende til 14.196,65 Kg N og 3.795,55 Kg P pr. planår, som på godkendelsestidspunktet svare til 145 DE. Således at der på ejendommens arealer ikke udbringes mere husdyrgødning/ha, end hvad der svarer til produktionen på 1,14 DE/ha. Der må derudover ikke tilføres ejendommens arealer kvælstof fra anden organisk gødning som f.eks. spildevandsslam, affald m.m.
- 3.8.2 Dybstøvelsen skal køres direkte ud fra staldene og pløjes ned. Reglerne for udbringningstidspunkter skal overholdes (forbud mod udbringning 200 meter fra byområder på weekend- og helligdage).
- 3.8.3 Virkemidler til begrænsning af kvælstofudvaskningen fra arealerne – ét af følgende tre alternativer kan benyttes, men ikke kombineres:
  - 3.8.3.1 Der skal etableres 5 % ekstra areal med efterafgrøder ud over de til en hver tid gældende krav om efterafgrøder. For arealer med ekstra efterafgrøder gælder samme regler, som for de lovpligtige efterafgrøder. Efterafgrøder, hverken de ekstra eller de lovpligtige, må ikke erstattes af ”grønne marker”
  - 3.8.3.2 Kvælstofkvoten reduceres med 3,5 %.
  - 3.8.3.3 På alle marker skal sædskifte S6 (minimum 10 % frøafgrøder og maksimalt 10 % ærter) benyttes som standard.

3.9 Egenkontrol

- 3.9.1 Dokumentation i form af kvitteringer, mark-, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende. Disse oplysninger fremgår af gødningsregnskab og ansøgning om enkeltbetalingsordning.
- 3.9.2 Gyllekøling: Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal minimum bestå af følgende:

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningsystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen.
  - Kontrol af kølekredsens ydelse.
- 3.9.3 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 3 uger.
- 3.9.4 Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3.10 Ophør af drift

- 3.10.1 Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder mv.
- 3.10.2 Ejendommens bygninger skal rengøres.

4. Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres på Assens Kommunes høringsportal mandag den 29. februar 2016.

5. Klagevejledning

Frist for at indgive klage § 79.

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger, fra du har modtaget dette brev. Det betyder at, klagefristen udløber **mandag den 28. marts 2016**.

Hvordan klager du?

Du skal sende din klage til Natur- og Miljøklagenævnets digitale selvbetjeningsløsning "Klageportalen". Klageportalen tilgås via borger.dk eller virk.dk, der er direkte link til disse steder via forsiden af nævnets hjemmeside nmkn.dk.

Klagegebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk/vejledninger/gebyrvejledning.

Hvem kan klage? § 84-87

Adressaten for afgørelsen, enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen, offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har at beskytte natur og miljø eller varetager væsentlige rekreative interesser. Natur- og Miljøklagenævnet kan kræve dokumentation for foreningers og organisationers klageberettigelse.

Virkning af at der klages § 80-81

En klage over en tilladelse efter § 10, godkendelse efter §§ 11, 12 eller 16 eller dispensation efter § 9 har ikke opsættende virkning, medmindre afgørelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3 eller stk. 2. Det betyder, at godkendelsen kan udnyttes, inden klagen er afgjort. Udnyttelsen sker dog for egen regning og risiko, da Natur- og Miljøklagenævnet kan ændre afgørelsen.

Indbringelse for domstolene § 90

Du kan indbringe Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter datoen for klagenævnets afgørelse. Uanset om du anlægger retssag, er du forpligtet til at rette dig efter Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

Vejledning om klage til Natur- og Miljøklagenævnet finder du på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside,

http://www.nmkn.dk/Vejledninger/Til_borgere/Klagevejledning_Borgere_fra1august.htm

Jakob Soelberg
Miljømedarbejder, Jordbrugsteknolog

6. Bilag

- Bilag 1: Ansøgningsskema fra husdyrgodkendelse.dk
- Bilag 2: Miljøansøgning
- Bilag 3: Situationsplan
- Bilag 4: Arealoversigter
- Bilag 5: Staldtegning
- Bilag 6: Transportruter for gylle

7. Meddelelse om afgørelse sendes til

Navn	Adresse	Postnr.	Ejer
Carsten Lentz Storm	Grambovej 2	5690 Tommerup	
P Frits Bruun Ludvigsen	Skovstrupvej 25	5690 Tommerup	
Karl Kruse Frydkjær	Glentevej 13	5690 Tommerup	Ejer Skovstrupvej 37 A
Lisette Christiansen	Skovstrupvej 37	5690 Tommerup	
Anne Marie Rasmussen	Skovstrupvej 39	5690 Tommerup	
Jørgen Madsen	Skovstrupvej 42	5690 Tommerup	
Preben Toftemark-Sørensen	Skovstrupvej 46	5690 Tommerup	
Allan Dupont Andersen	Skovstrupvej 48	5690 Tommerup	
Embedslægen Region Syddanmark	Sorsigvej 35	6760 Ribe	syd@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening	Masnedøgade 20	2100 Kbh. Ø	dn@dn.dk
Friluftsrådet			sydfyn@friluftsradet.dk
Det økologiske Råd	Blegdamsvej 4B	2200 Kbh. N	husdyr@ecocouncil.dk
Naturstyrelsen			nst@nst.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund			post@ sportsfiskerforbundet.dk frodethorhauge@stofanet.dk
Danmarks Fiskeriforening	Nordensvej 3	7000 Fredericia	mail@dkfisk.dk
Dansk Ornitologisk Forening			natur@dof.dk, assens@dof.dk
Odense Bys Museer	Overgade 48	5000 Odense C	museum@odense.dk

8. Miljøvurdering af ansøgning om § 11 miljøgodkendelse

8.1 Formål

I det følgende skal det vurderes, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på landbrugsejendommen Pindstoftegård, beliggende Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup opfylder kravene gældende for følgende forhold angivet i nedenstående liste jf. godkendelsesloven og vejledning fra Miljøstyrelsen om miljøgodkendelse af husdyrbrug:

- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som international naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstoffer
- Begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, flue-, og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- Hensynet til de landskabelige værdier

Det skal vurderes om husdyrbruget, efter gennemførelse af den ansøgte udvidelse, lever op til de i loven fastsatte beskyttelsesniveauer for blandt andet ammoniak, lugt, fosfor og nitrat.

Vurderingsgrundlaget er oplysningerne afgivet ved indsendelse i det digitale ansøgningsskema via husdyrgodkendelse.dk, som kommunen modtog første gang den 27. maj 2015 og sidste gang den 15. januar 2016 version 2.

Bestemmelserne til vurdering af ansøgningen er fastsat i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger, herunder regler fastsat i habitatdirektivet. Husdyrbruget er omfattet af bestemmelserne i lovens § 11, stk. 2 idet der er søgt om godkendelse for mellem 75 og 250 DE, dog 270 DE, hvis mindst 90 pct. af dyreenhederne stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer, hvilket gælder i denne sag.

I forbindelse med miljøvurderingen skal det ligeledes afgøres, hvorvidt det er nødvendigt at fastsætte konkrete individuelle vilkår, dels til sikring af at oplysningerne i ansøgningen fastholdes og dels til sikring af, at landbruget kan drives uden at medføre større forurening og gener end forventeligt, og som kan accepteres inden for rammerne af den gældende lovgivning.

8.2 Ejer- og driftsforhold

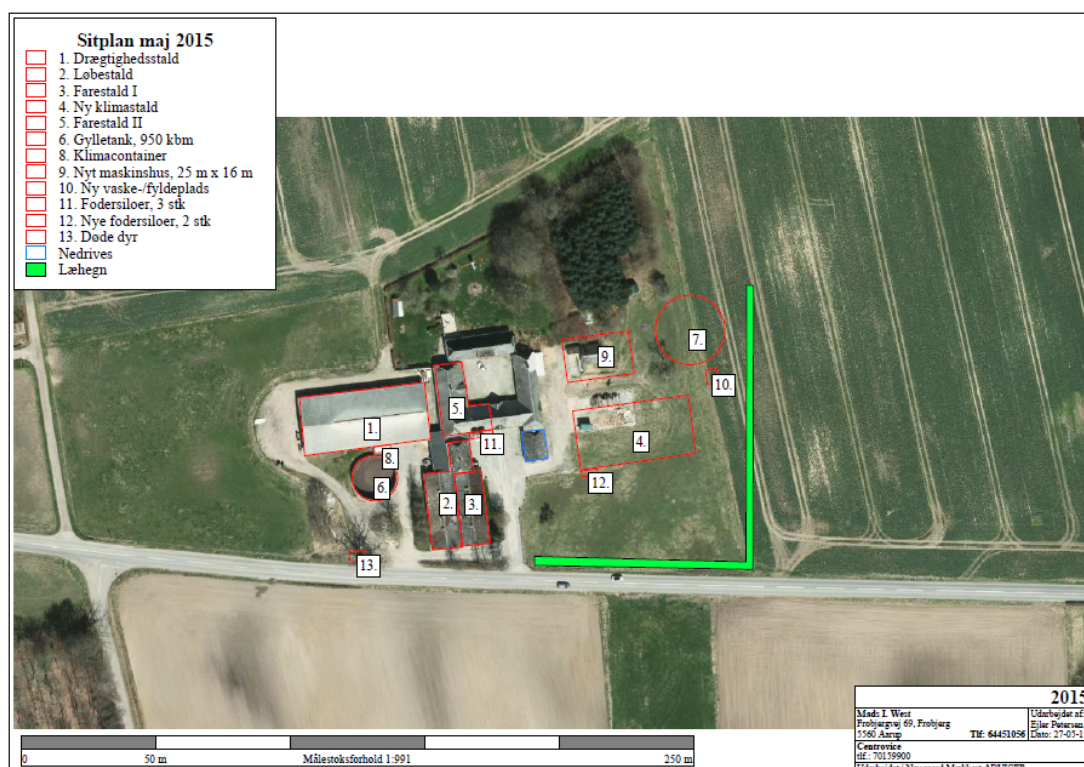
Ansøger er Luise Ipsen og Mads Ingdahl West, Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup.

Ifølge oplysninger fra CVR (Centrale Virksomheds Register) driver Mads Ingdahl West landbruget som en enkeltmandsvirksomhed. Startdato for selskabet oplyses at være den 1. januar 2007. Adresse for CVR nr. 30038738 oplyses som: Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup. Hovedbranchen er noteret med kode 11100 Dyrkning af korn (undtagen ris), bælgfrugter og olieholdige frø.

I ansøgningen er det oplyst, at Mads Ingdahl West er driftsansvarlig og kontaktperson i forhold til miljøgodkendelsen.

8.3 Dyrehold og management

Der er søgt om udvidelse fra et tilladt dyrehold bestående af en årsproduktion på 320 årssøer og 2.700 stk. smågrise (7,2 – 30 kg) svarende til 84,5 DE til 370 årssøer, 13.200 stk. smågrise (7,1 – 31 kg) og 2 stk. ammekøer (lille race) med opdræt svarende til 147 DE.

Figur 1: Anlægsoversigt Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup (Pindstoftegård).

I nudrift er der i de gamle stalde 136 stipladser med delvis spaltegulv og 184 stipladser med dybstrøelse + spaltegulv, med en produktion på 320 årssøer, og i den nedlagte smågrisestald er der 415 stipladser med dybstrøelse med en produktion på 2.700 smågrise (7,20-30 kg).

I ansøgt drift er der i de gamle stalde 158 stipladser med delvis spaltegulv og 212 stipladser med dybstrøelse + spaltegulv, med en produktion på 370 årssøer. I klimacontaineren og den nye klimastald med delvis spaltegulv, er der 2.030 stipladser og en produktion på 13.200 smågrise (7,1-31 kg).

Gødningen i nudrift er gylle som opbevares i den nuværende gyllebeholder med en kapacitet på 950 kbm, uden fast overdækning. Gødningen vil i ansøgt drift være gylle, der opbevares i den nuværende gyllebeholder på 950 kbm, uden fast overdækning, samt en ny gyllebeholder på 2.000 kbm, med fast overdækning.

Husdyrgødningen bortskaffes ved udspreddning på egne og forpagtede arealer. I alt er der i ansøgningen oplyst, at der er rådighed over 127 ha landbrugsjord, hvor der udbringes 145 DE svinegylle svarende til 1,14 DE/ha.

BAT - management

Følgende elementer af driftsledelse praktiseres:

- De gældende regler for foder og fødevarer efterleves gennem branchekoden "Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen – en branchekode" (GMP – Good Manufacturing Practice). Derved sikres, at produkterne produceres under forhold, der ikke er til fare for miljøet samt mennesker og dyrs sundhed.
- Foderforbruget og foders sammensætning registreres kontinuerligt. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 4.1.4.
- Udarbejdelse af gødningsregnskab.
- Under overvågning vil gyllehåndtering fra gylletank til gyllevogn ske med sugerør.
- Det tilses efter gældende regler at flydelaget opretholdes.
- Gennem aflæsning af separate målere vil der blive ført journal over vand- og energiforbrug (BAT).
- Der foretages løbende service og vedligeholdelse på anlæggene (BAT).

Assens Kommune vurderer, at det ansøgte lever op til BAT kravene for management med det oplyste.

8.4   *Lokalisering*

8.4.1 Faste afstandskrav

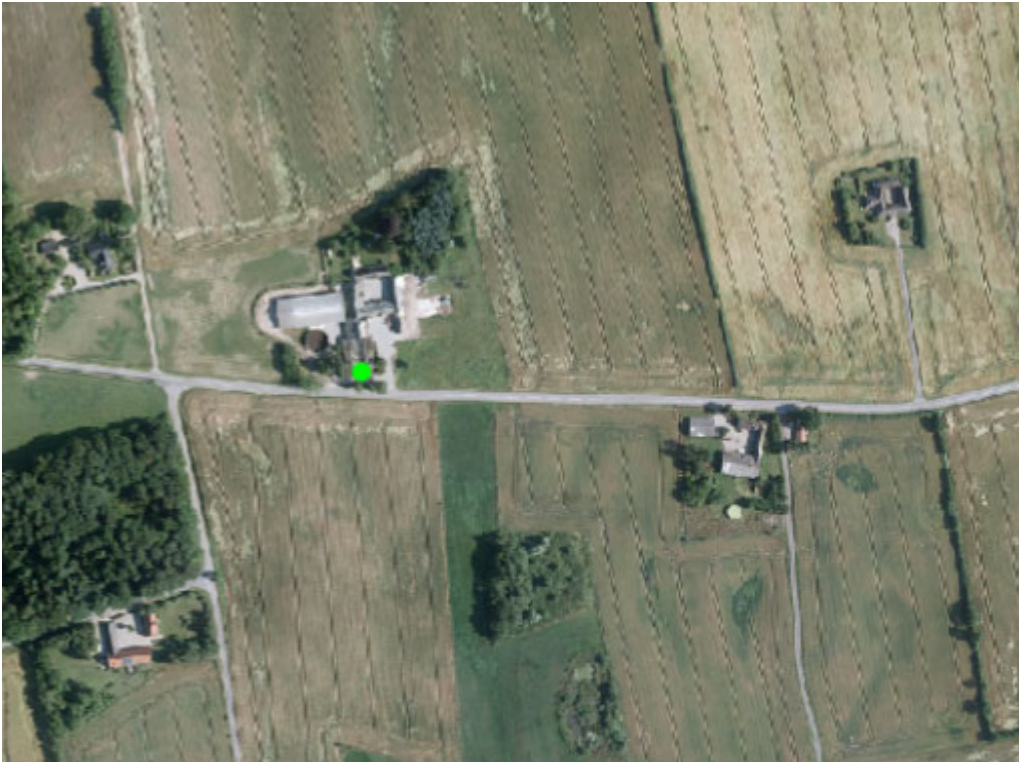
Hele husdyrbrugets staldanlæg og udspreddingsareal er beliggende i landzone. Staldanlægget ligger syd for Tommerup Stationsby og vest for Tommerup. Nærmeste byzone er Tommerup, der ligger ca. 1,1 km væk i østlig retning. Området er udlagt til offentlige formål. Nærmeste område i nærheden af staldanlægget, som er udpeget i Kommuneplanen, er området omkring Gårdbørnehaven Overmarksgården, Skovstrupvej 32, matrikel nummer 18b. Det har plannummer 3.1-7 sociale institutioner, samt område til offentlige formål. Nuværende zonestatus er Landzone. Korteste afstand fra staldanlægget til dette område er ca. 659 meter. Området hører ind under lovens § 6 stk. 2.

Afstandskravet på 50 meter ifølge § 6, stk. 3 til byzone, sommerhusområder og lokalplaner er dermed overholdt.

Figur 2: Gårdbørnehaven Overmarksgårdens beliggenhed i forhold til Pindstoftegård (Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup).

Den nærmeste enkeltbolig til Pindstoftegård ligger øst for staldanlægget. Korteste afstand fra stald- og gødningsanlæg til nærmeste nabo (Skovstrupvej 25) er ca. 283 meter. Fra Den Offentlige InformationsServer (OIS) er det noteret, at ejendommen benyttes til beboelse.

Figur 3: Nærmeste naboer til Pindstoftegård.

Ejendommen på adressen Skovstrupvej 37 ligger kun ca. 119 meter fra stald- og gødningsanlæg på Pindstoftegård, men ifølge Kort- og Matrikelstyrelsen så er ejendommen registreret med landbrugspligt. Den medtages derfor ikke, når der skal foretages lugtvurdering jf. reglerne om det generelle beskyttelsesniveau. Ejendommene Skovstrupvej 42, 38 og Grambovej 2 ligger også tættere på Pindstoftegård end Skovstrupvej 25, men da de også er registreret med landbrugspligt, så er det Skovstrupvej 25 der er nærmeste enkeltbolig.

Afstandskravet på 50 meter i § 6, stk. 4 til nabobeboelse er overholdt til alle de nævnte ejendomme. Derudover kan der ikke konstateres samlet bebyggelse inden for 300 meter af staldanlægget.

8.4.2 Landskab og planforhold

Assens Kommune vurderer, at bygningen af et nyt staldanlæg til udvidelse af svineproduktionen på Pindstoftegård (Skovstrupvej 31, 5690 Tommerup) er erhvervs-mæssigt nødvendigt for husdyrbruget. Strukturudviklingen i Danmark går mod større og færre landbrug. I tråd med dette ønskes produktionen på Pindstoftegård udvidet, og til det skal der bruges et større staldanlæg, som opføres i forbindelse med det eksisterende staldanlæg.

Alle de lovpligtige afstandskrav i reglerne om bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt med det ansøgte byggeri. Derudover er byggeriet heller ikke i strid med Kommuneplanen for Assens Kommune. Ud fra dette kan Assens Kommune ifølge Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug miljømæssigt set godkende byggeriet.

I Miljøstyrelsens vejledning står der i øvrigt: *"Hvis bygningen skal opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer (også kaldet "fritliggende"), eller bygningen er af industriel karakter eller udgør et fællesanlæg for flere ejendomme, er udgangspunktet, at bygningen ikke kan godkendes uden videre. I så fald skal du tage nærmere stilling til, om den valgte placering af bygningen er forenelig med de landskabelige hensyn på stedet, og der kan stilles vilkår om skærmende beplantning og farve- og materialevalg for byggeriet."* Ligeledes står der i vejledningen, at det efter Miljøstyrelsens vurdering betragtes som byggeri i tilknytning til det eksisterende bebyggelsesareal, når der højest er 20 meter mellem den nye bygning og det eksisterende. På Pindstoftegård er der cirka 13 meter imellem det eksisterende og nye staldanlæg. Dermed er det ifølge vejledningen fra Miljøstyrelsen ikke aktuelt at foretage yderligere vurdering af de landskabelige hensyn, medmindre de landskabelige hensyn taler afgørende derimod, og det gør de ikke i denne sag.

Ejer af ejendommen har planer om at etablere et læhegn mod syd og øst. Dette er dog ikke noget Assens Kommune stiller noget krav om. Der er kommet en bemærkning fra ejendommen Skovstrupvej 37 i forhold til, om det er tilstrækkelig afskærmning, når der ikke bliver etableret læhegn mod nord og vest. Det er ydermere bemærket at planterne ved plantningen bør have en minimums højde på 180 cm for at give en hurtig afskærmning. Da Assens kommune ikke stiller krav om læhegn, så er det op til ejer af Pindstoftegård selv at vurderer, om det vil være en god ide også at etablere læhegn mod nord og vest. Det er ligeledes op til ejer at vælge størrelsen

på planterne. Der er dog ikke noget, der taler for, at store planter vil have en dækkende virkning hurtige end små planter, da det oftest varer et par år, inden store planter begynder at vokse. Mindre planter starter oftest deres vækst allerede første år, og vokser derfor hurtigt til. Det er oftest også nødvendigt at vande store planter det første år, hvilket normalt ikke er tilfældet med små planter. Det kan derfor anbefales at bruge barrodsplanter på cirka 80 cm.

Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at der ikke skal stilles vilkår om beplantning.

8.5 Energi og vandforbrug

Energiforbruget er opgivet til alene at være el. Elforbruget stiger med det ansøgte fra ca. 109.300 kWh til 224.400 kWh.

BAT – energi

Ansøger har oplyst følgende i forhold til energiforbruget:

Det sikres, at de elektriske installationer fungerer optimalt gennem den daglige drift, samt at der løbende vurderes, om der er mulighed for at reducere forbruget.

Med gyllekølingsanlæg og slanger under dybstrølsesdelen i drægtighedsstalden indvindes der varme til brug i stuehus og farestald.

Ventilationsanlæg rengøres regelmæssigt.

Al ventilationen er styret af et temperaturreguleret styringssystem.

Der vil blive anvendt LED belysning.

Assens Kommune vurderer, at de angivne energibesparende foranstaltninger er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

Assens Kommune stiller vilkår om årlig opgørelse af el-forbruget.

Vandforbruget er i ansøgningen opgivet til at være på 4.000 m³ i ansøgt drift.

BAT – vand

Ansøger har opgivet følgende i forhold til vandforbruget (fra ansøgningen):

De væsentligste vandforbrugende aktiviteter er dyrenes drikkevand og rengøring af stalde.

Der er regnet med et forbrug på i alt 5,23 m³ pr årssø og 1,152 m³ pr smågris.

Ved dagligt tilsyn observeres eventuelle hændelser, der forårsager vandspild. Lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes,

hvis der er behov for det. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.

Gennem den daglige drift vil der være fokus på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Der følges op på eventuelle afvigelser gennem aflæsning af separat måler. Dette er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.2.3.”

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand.

Assens Kommune vurderer, at de angivne vandbesparende foranstaltninger er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

Assens Kommune stiller vilkår om årlig opgørelse af vandforbruget.

8.6 Gener fra husdyrbrugets anlæg

Stald- og gødningsanlæg på husdyrbrug kan give anledning til gener inden for følgende områder:

- lugt
- støj
- lys
- fluer og skadedyr
- støv
- transport

8.6.1 Lugt

Staldanlæg og husdyrproduktion giver anledning til udsendelse af lugt. Emissionens størrelse er afhængig af, hvor mange og hvilke dyr der er på stald. Der er fastsat en tålegrænse for lugt afhængig af, om der er tale om: eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende og/eller etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger i det åbne land i landzone.

I denne sag ses af lugtgeneregningen i ansøgningen (afsnit 2.4.1), at alle genekriterier er overholdt. Ifølge beregningen i husdyrgodkendelse.dk er geneafstanden til byzone/fremtidig byzone på 360,62 meter, til samlet bebyggelse på 202,72 meter og til enkelt bolig på 114,04 meter. Den korteste afstand til byzone er på ca. 1.124 meter, til område i landzone udlagt til social institution (Overmarksgården) ca. 659 meter og til enkelt bolig er på 284 meter. Da Overmarksgården ligger tættere på Pindstoftegård end den nærmeste samlede bebyggelse, er samlet bebyggelse ikke relevant i forhold til lugtgeneregningen, da de skal overholde det samme genekrav.

Assens Kommune har i forbindelse med orientering af omboende om denne ansøgning modtaget bemærkninger fra naboerne på Skovstrupvej 37. Naboerne bemærker bl.a. at lugtgenerne kan stige som følge af udvidelsen og derfor vil være en ulempe for dem. Ejendommen Skovstrupvej 37 er noteret som en landbrugsejendom og indgår derfor ikke i vurderingen om lugtniveau jf. reglerne for lugtgeneberegningen.

Det er derfor på dette grundlag Assens Kommunes vurdering, at dyreholdet ikke vil give anledning til generende staldlugt hos omboende. En af forudsætningerne er dog, at der til stadighed holdes en høj staldhygiejne.

8.6.2 Støj

De væsentligste støjkilder vil være ventilationsanlæg og driftsstøj ved pumpning af gylle, håndtering af foder, samt trafikstøj i forbindelse med udbringning af husdyrgødning m.v.

Assens Kommune vurderer, at ingen af støjkilderne vil overskride de vejledende støjgrænser, som er beskrevet i det generelle støjvilkår.

8.6.3 Lys

Der er udendørs belysning som kun er tændt efter behov.

Assens Kommune vurderer, at der ikke er lyskilder, der giver anledning til gener for omboende. Der stilles derfor ikke vilkår til dette.

8.6.4 Fluer og skadedyr

Der foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus på ejendommen. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og renholdt.

Assens Kommune vurderer, at der ikke ændres praksis med det ansøgte i forhold til nudrift. Der stilles derfor kun vilkår om, at følge de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium om bekæmpelse af fluer og rotter. Det juridiske ansvar for rottebekæmpelse påhviler altid den ansvarlige for driften af ejendommen.

8.6.5 Støv

Assens Kommune vurderer, at da den nærmeste nabo ligger over 100 meter fra ejendommen vil de ikke blive generet af støv fra ejendommen.

8.6.6 Transport

Opgørelse af transporter til og fra ejendommen er vist i nedenstående tabel (fra ansøgningen):

Transporttype	Ca. antal læs pr. år	Periode, ca.	
		Ansøgt	Tidspunkt
Lastbil:			
Foder	12	06-19	1 gang pr. måned
Levering foder	52	06-19	1 gang om ugen
Olie, døde dyr, diverse	52	06-19	Efter behov
Smågrisetransport	26	06-19	Hver uge
Gylle	82	06-20	4-6 dage om foråret 1-2 dage om efteråret
Traktor:			
Gylle	68	06-20	4-6 dage om foråret 1-2 dage om efteråret
Dybstrøelse	15	06-19	1 gang om året (sept-okt eller febr- marts)
Halm	30-40	06-19	I høst

Udbringning af husdyrgødning søges planlagt til at være så effektiv som mulig under hensyn til såvel drifts- som miljømæssige hensyn. Inddragelse af faktorer som jordtype, klimatiske forhold, regnmængder og almindelig god praksis for planteavl er defineret som BAT i EU referencedokumentet, pkt. 5.1.

Normalt udbringes husdyrgødning mandag-fredag mellem kl. 06-20. Der planlægges ikke at udbringe husdyrgødning i weekenden. På oversigtskortet over gylleruter (se bilag) kan det ses, at de lange transporter foretages med lastbil og det kun er kortere ruter, der foretages med traktor og vogn. Der køres ikke gennem nogen byer under transporten af gylle med traktor, så Assens kommune stiller derfor ingen vilkår til kørselsruterne.

I enkeltstående tilfælde kan uforudsete hændelser med karakter af "force majeure" - f.eks. tekniske nedbrud betyde, at transporter omlægges til weekenden eller udføres på andre klokkeslæt end de normale.

8.7 Forurening fra husdyrbrugets anlæg

Stald- og gødningsanlæg på husdyrbrug kan give anledning til forurening inden for følgende områder:

- spildevand
- husdyrgødning og foder
- affald og miljøfarlige stoffer
- ammoniaktab - generelt
- ammoniakpåvirkning af natur

8.7.1 Spildevand (restvand)

Spildevand til gyllebeholder

I forbindelse med produktionen er der cirka 650 m³ spildevand, som ledes til gyllebeholderen.

Spildevand til kloak

Alt sanitært spildevand skal afledes til spildevandssystemet.

Spildevandsafledning

Vand fra tagflader ledes bort via rørledninger til dræn. Der skal søges om en udledningstilladelse ved Assens Kommune, som skal være indhentet inden udvidelse af staldanlægget.

8.7.2 Husdyrgødning og foder

Husdyrgødning

Ifølge normtal 2014, produceres der følgende mængder gylle:

- 1,72 m³ gylle pr. årssø (farestald, delvis spalter). 370 årssøer x 1,72 m³ = 636 m³ gylle pr. år.
- 4,76 m³ gylle pr. årssø (løbe-/drægtighed, løsgående, delvis spalter). 111 årssøer x 4,76 m³ = 529 m³ gylle pr. år.
- 2,22 m³ gylle pr. årssø (løbe-/drægtighed, løsgående, dybstrøelse + spaltegulv). 259 årssøer x 2,22 m³ = 575 m³ gylle pr. år.
- 0,133 m³ gylle pr. smågris. 13.200 smågrise x 0,133 m³ = 1.756 m³ gylle pr. år.

Det giver en samlet produktion af gylle på: 3.496 m³ gylle pr. år. Dertil kommer 651 m³ spildevand, hvilket tilsammen giver 4.147 m³ gylle og spildevand.

Gyllen skal opbevares i to gyllebeholdere med en samlet kapacitet på 2.950 m³. Den nye gyllebeholder er overdækket og derfor kan regnvands mængde indregnet i kapacitetsberegninger fratrækkes. Konsulenten har lavet følgende: 530 m² x 0,7 m³ = 371 m³, men ifølge de oplysninger kommunen kan finde kan der kun regnes med 0,4 m³ kvadratmeter, og derfor kan der kun fratrækkes 212 m³. Den årlige gyllemængde bliver derfor 3.935 m³ og dermed bliver kravet til 9 måneders opbevaringskapacitet på ca. 2.952 m³. Derudover oplyser konsulenten, at der er kapacitet til 200 m³ gylle under staldende.

Siden ansøgningen er sendt til kommunen i foråret 2015 er der udgivet nye normtal for husdyrgødning, udsendt fra Aarhus Universitet og gældende fra den 1. august 2015. Disse normtal er lavere, men ikke væsentlig lavere, hvorfor det vurderes ikke at være grundlag for at benytte disse tal i denne sag.

Kravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er derfor overholdt.

Assens Kommune vurderer, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til opbevaringskapacitet.

BAT – husdyrgødning opbevaring og udbringning

Den nye gyllebeholder er etableret med fast overdækning, hvilket er BAT. Ifølge bilag 3 halveres ammoniak fordampningen fra gylletankene i forhold til naturligt flydelag.

Der vil for den gyllebeholder, der ikke har fast overdækning blive etableret og vedligeholdt flydelag efter gældende regler. Der vil blive ført lovpligtig logbog jf. de beskrevne regler i vejledning ”Logbog for beholdere med flydende husdyrgødning” med tilhørende skemaer.

Gyllebeholderne er i øvrigt omfattet af det generelle krav om beholderkontrol, der er fastsat til at skulle foretages henholdsvis hvert 5. og 10. år afhængig af visse omstændigheder. Begge gyllebeholderne på ejendommen er omfattet af 10. år beholderkontrol.

Dybstrøelsen køres direkte ud fra staldene og pløjes ned. Reglerne for udbringningstidspunkter overholdes (forbud mod udbringning 200 meter fra byområder på weekend- og helligdage). Assens Kommune fastholder dette tiltag i et vilkår.

Hvor gødningen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Ifølge Miljøstyrelsen er det BAT at følge de generelle regler på området - husdyrgødningsbekendtgørelsen mv.

Assens Kommune vurderer, at de angivne tiltag til opbevaring og udbringning af husdyrgødning på ejendommen er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

Foder

I denne sag er der ikke lavet noget fodertiltag, og derfor gælder standardforudsætningerne i husdyrgodkendelse.dk. Assens Kommune stiller på dette grundlag ikke vilkår til dette.

Assens Kommune vurderer, at de angivne tiltag er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

8.7.3 Affald og miljøfarlige stoffer

Brændbart affald (plastik, sække o. lign.) samles og bortskaffes via en affaldsordning.

Farligt affald, som medicinrester, medicinflasker, kanyler, lysstofrør, varmepærer, sprayflasker, pesticidrester og oliefiltre skal bortskaffes via den kommunale ordning, der administreres af Assens Forsyning. Det er Stena Recycling, der afhenter og håndterer affaldet. Tilmelding sker hos Assens Forsyning. Hvis man ønsker at indgå en aftale med en anden virksomhed, så skal man søge en dispensation hos

Assens Kommune, for at blive fritaget for den kommunale ordning. Ansøgningen skal indeholde dokumentation for, at virksomheden er godkendt til, at modtage farligt affald.

Den årlige mængde fast affald anslås til ca. 1.000 kg.

Der er ikke olie og kemikalier på ejendommen. Det håndteres på Frøbjergvej 69, 5560 Aarup.

Døde dyr (EAK-kode 02 01 02) placeres som vist på situationsplanen (se bilag) og afhentes af DAKA indenfor 24 timer. Indtil afhentning opbevares døde dyr på fast underlag overdækket af kadaverkappe efter gældende retningslinjer.

Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at håndtering af affald, miljøfarlige stoffer, døde dyr mv. følger de generelle regler på området og er miljømæssigt forsvarligt.

Ansøger skal på lige fod med andre erhvervsvirksomheder overholde de generelle regler for opbevaring og bortskaffelse af affald, herunder de fastsatte krav i "Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune". Assens Kommune stiller ikke yderligere vilkår til dette.

8.7.4 Ammoniak- og fosfortab - generelt

Da fyldestgørende ansøgning er indsendt i 2015 er der et generelt krav om 30 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager for søer og 20 % for smågrise målt i forhold til referencesystemet (bedste stald- og lagersystem) med normtal fra 2005/2006. Kravet gælder ved udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 DE.

I det digitale ansøgningsskema (nr. 68534) fra husdyrgodkendelse.dk ses det på side 13, at ammoniakreduktionen på 30 % og 20 % i forhold til referencesystemet er overholdt. Ifølge beregningerne er reduktionen på 244,55 kg N/år mindre end det tilladte niveau. I alt er ammoniakemissionen på 1.501,63 kg N/år, hvilket er 113 kg N/år mere end i den indsatte nudrift.

BAT – emissionsniveau staldanlæg

Vejledende emissionsgrænseværdier for staldene (skema fra ansøgning):

Dyr	Antal	Emissionsgrænseværdi, stald + lager (kg NH ₃ -N)	I alt (kg NH ₃ -N /år)
Eksisterende stalde:	-	-	-
Farestald (delvis spalter)	370	0,75 ¹⁾	278
Løbe-/drægtighed (løsgående, delvis spalter)	111	1,74 ¹⁾	193
Løbe-/drægtighed (løsgående, dybstrøelse + spaltegulv)	259	0,33 x 2,51 (BAT dybstr.) + 0,67 x 0,7 x 2,86 (BAT gylle) = 2,17 ^{1) + 2)}	562
Nye stalde:	-	-	-
Klimastald, smågrise	13.200	0,0366 ³⁾	483
I alt			1516

Den eksisterende drægtighedsstald, stald 1, er forberedt til gyllekøling med ca. 400 m² gyllekanaler, der inddrages i det ansøgte til opfyldelse af krav til BAT og ammoniakreduktion.

I alt er ammoniakemissionen på 1.501,63 kg N/år, hvilket overholder BAT-kravet på 1.516 kg N/år.

Gyllekølingsanlæg

Ansøger ønsker at etablere gyllekøling i den ny løbe/drægtigheds-stald. Gyllekøling medtages som virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen. Det er derfor af afgørende betydning, at anlæggets effektivitet ift. nedsætning af ammoniakfordampningen kan beregnes og kontrolleres gennem en simpel egenkontrol (måling af driftstimer). Der henvises til BAT teknologiblads Sv.St.01: version 1 af 26.01.11 - Køling af gylle i stalde til søer og smågrise.

Effekten af gyllekøling på ammoniakemissionen afhænger af staldtypen og af køleeffekten pr. m² og der kan derfor ikke gives et eksakt tal for reduktionen. Danske undersøgelser med køling i bunden af gyllekanaler har vist, at ammoniakemissionen reduceres med ca. 10 % for hver 10 W/m² køleeffekt. Tilsvarende har en afprøvning af gyllekøling i en drægtighedsstald med mekanisk udmugning vist, at

der ved en gennemsnitlig køleeffekt på 24 W/m² blev opnået en reduktion på 31 % (fra teknologiblad).

Hele gyllekølings installationen holdes inden for staldbygningens rammer, hvorfor det ikke kan udløse en særskilt tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19 pga. kølemidlet, da køleslagerne /-anlægget ikke er i direkte forbindelse med jord. Udslip af kølevæske fra anlægget i forbindelse med et uheld vil være minimal, da der er indbygget trykfald stop. Et evt. udslip af kølevæske vil ligeledes nemt kunne opsamles i gyllekanalerne.

Formålet med at etablere gyllekøling er følgende:

- Nedsat ammoniakfordampning mindsker niveauet af ammoniak i staldluften, hvilket kan bidrage til et bedre staldmiljø. Herudover vil mængden af ammoniak i lagertanken være forøget, som følge af den reducerede fordampning.
- Da energien fra gyllekølingen kan genanvendes til opvarmningen af de andre stalde, er løsningen energibesparende.

Da der er linespil i gyllekanalerne, skal der i gennemsnit over året køles med 22,76 W/m². Køleeffekten forventes at give en gennemsnitlig ammoniakreduktion på 30 %.

Gyllekanalerne udgør et areal på 400 m².

Varmepumpens køleeffekt skal være min.:

$22,76 \text{ W/m}^2 * 400 \text{ m}^2 = 9.104 \text{ W} = 9,1 \text{ kW}$ (svarende til 9,104 kW x 8760 timer = 79.751 kWh/år).

Der skal derfor installeres en varmepumpe med en køleeffekt på min. 9,1 kW. Såfremt ansøger vælger, at installere en varmepumpe med en større køleeffekt end minimum, vil den gennemsnitlige faktiske driftstid være lavere end den gennemsnitlige driftstid.

Varmepumpens faktiske driftstid, forudsat at der vælges en varmepumpe med en køleeffekt på 25 kW, skal være min.:

$9,1 \text{ kW} / 25 \text{ kW} * 8760 \text{ timer/år} = 3.189 \text{ timer/år}$

Fosfor

BAT-kravet til fosforemissionen er fastsat af Miljøstyrelsen til 24,5 kg P/DE ab lager for søer og 29,2 kg P/DE ab lager fra smågrise.

BAT-niveauet på fosfor ab lager, beregnet efter Miljøstyrelsens Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelig ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), maj 2014:

Søer: 24,5 kg P/DE x 83,87 DE =	2.055 kg P
<u>Smågrise: 29,2 kg P/DE x 61,16 DE =</u>	<u>1.786 kg P</u>
Samlet BAT-niveau på fosfor	3.841 kg P

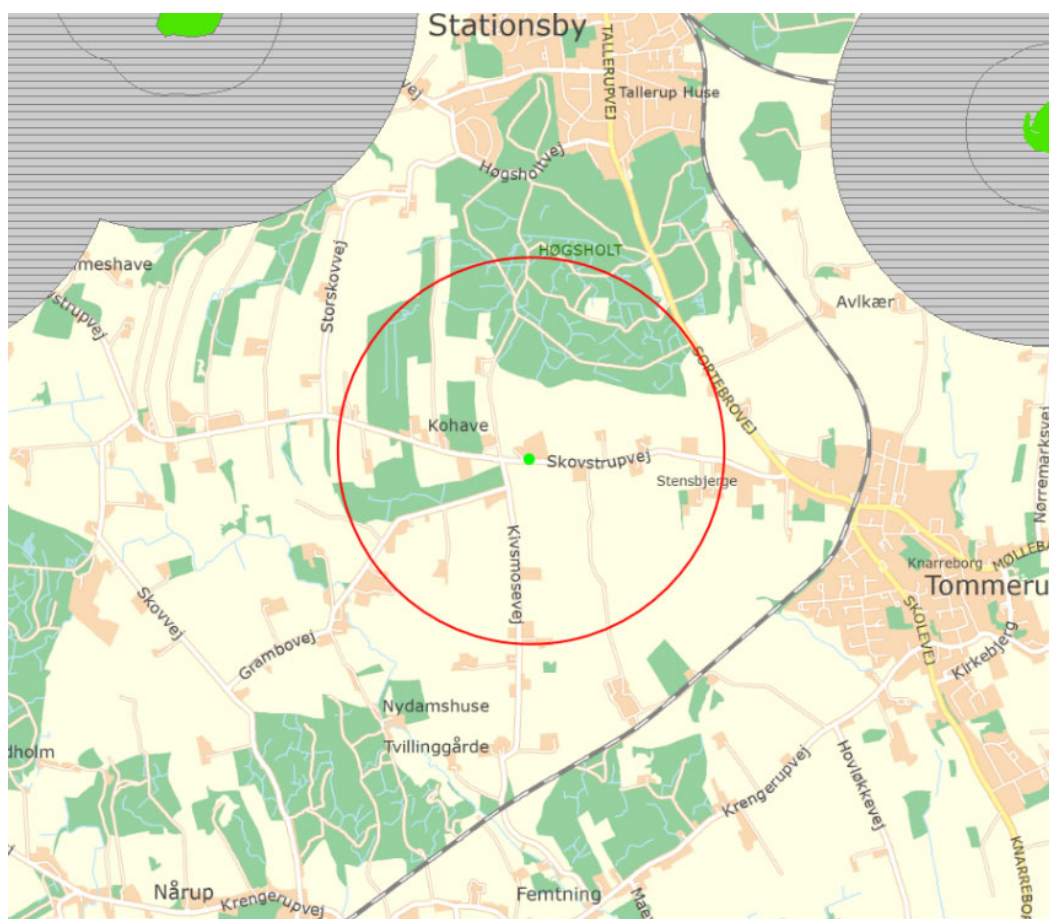
BAT-niveauet på fosfor er ifølge beregningen ovenfor 3.841 kg P ab lager, og af ansøgningen fremgår det, at der er 3.796 kg P ab lager, hvilket er en difference på 45 kg P.

Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at det generelle ammoniakreduktionskrav og kravet til anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for både ammoniak og fosfor er overholdt.

8.7.5 Ammoniakpåvirkning af natur

De opgivne oplysninger i ansøgningen om ruhed, kildehøjde og kumulation, der er anvendt til beregning af ammoniakdepositionen, er korrekte.

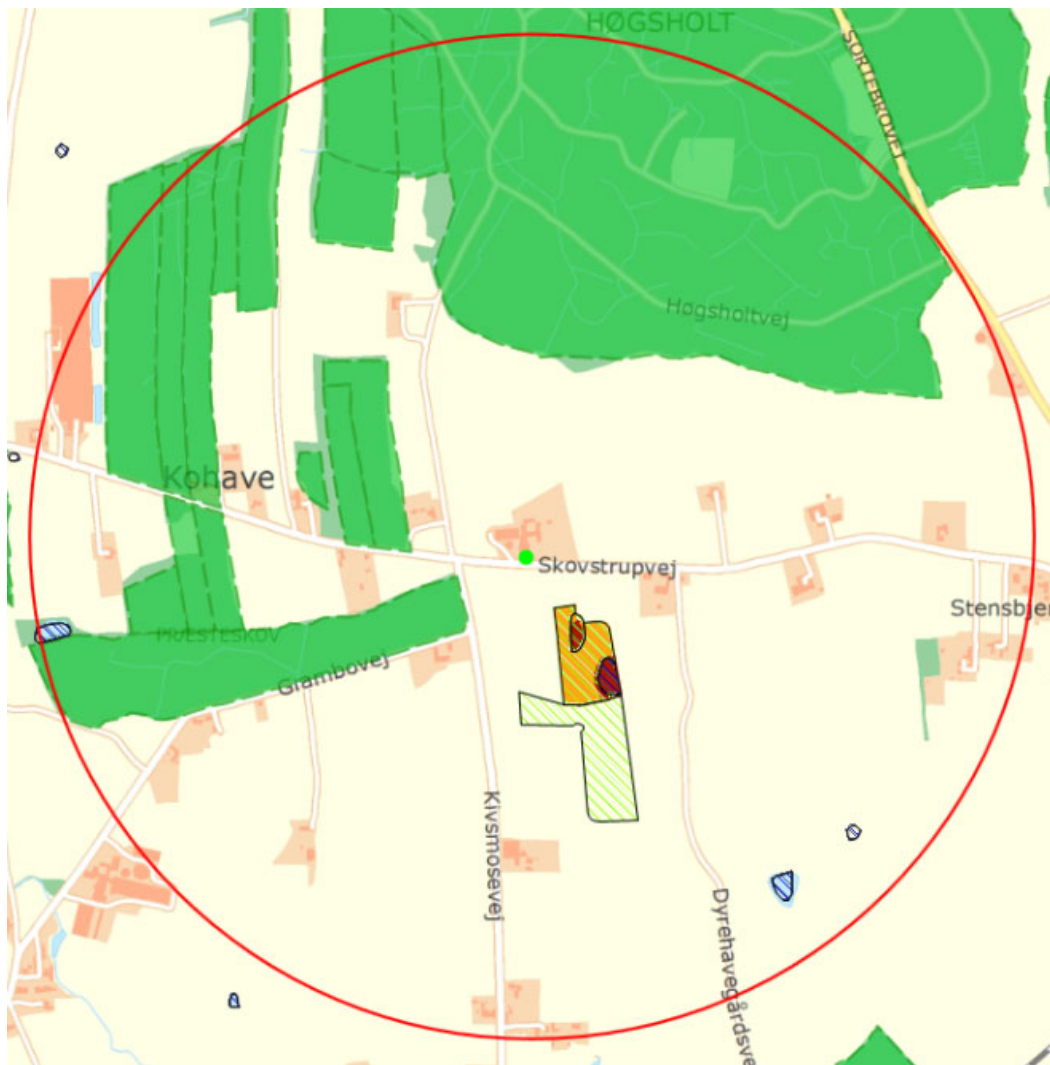
Ifølge Danmarks Miljøportal (arealinfo 2016) kortværk over registrerede naturarealer ligger der et naturområde, som er beskyttet efter husdyrlovens § 7, stk. 2 (kategori 2-natur) ca. 2,7 km nord/vest for staldanlægget. Det beskyttede kategori 2-naturområde, er et overdrev som er A-målsat (Kommuneplan).

Figur 4: Pindstoftegårds placering i forhold til § 7 naturområder (her vist med de tidligere bufferzoner) – den røde cirkel angiver 1.000 meter grænsen fra staldanlægget.

Kravet til ammoniakdepositionen i kategori 2-natur er en max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år jf. bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Der er ikke lavet beregninger på ammoniakdepositionen i naturområdet, da staldanlægget i denne sag ligger over 1 km fra området og derfor ikke påvirker området.

Inden for 1.000 meter zonen omkring staldanlægget ligger der en mose og en sø, der er C-målsat samt en eng, der er D-målsat. Men da der ikke er nogen krav til ammoniakdisposition til søer og enge, er det kun mosen der tages i betragtning (se figur 4).

Figur 5: Oversigt over natur- og skovområder (Kommuneplan) inden for 1.000 zonen.

Alle naturområder i figur 4 er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven og inden for 1.000 meter af staldanlægget er der ingen A eller B-målsatte naturområder (Kommuneplan). Det naturområde, der ligger tættest på staldanlægget, er en C-målsat mose ca. 175 meter syd for ejendommen. Assens Kommune kan ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 3 ikke stille krav om en lavere merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år for kategori 3 natur, og ifølge beregningerne (se bilag) er merdepositionen på 0,1 kg N/ha pr. år fra staldanlægget på mosen syd for ejendommen. Dermed er ammoniakdepositionskravet overholdt.

Der ligger to skove vest for ejendommen og en nord for ejendommen indenfor 1.000 meter af staldanlægget, som er potentiel ammoniakfølsom. Ammoniakfølsom

skov høre til kategori 3 natur, og der kan derfor heller ikke stilles krav om lavere merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år. En beregning af ammoniakdepositionen viser, at nærmeste skov får en merdeposition på 0,1 kg N/ha pr. år, og dermed er kravet overholdt.

Det generelle reduktionskrav for ammoniakbelastningen fra produktionsudvidelser og ændringer i landbrugets husdyrproduktion vil betyde, at baggrundsbelastningen vil falde yderligere. Baggrundsbelastningen er ifølge DMU (2011-tal) ca. 13,7 kg N/ha/år (oplyst af Natur- og Miljøklagenævnet).

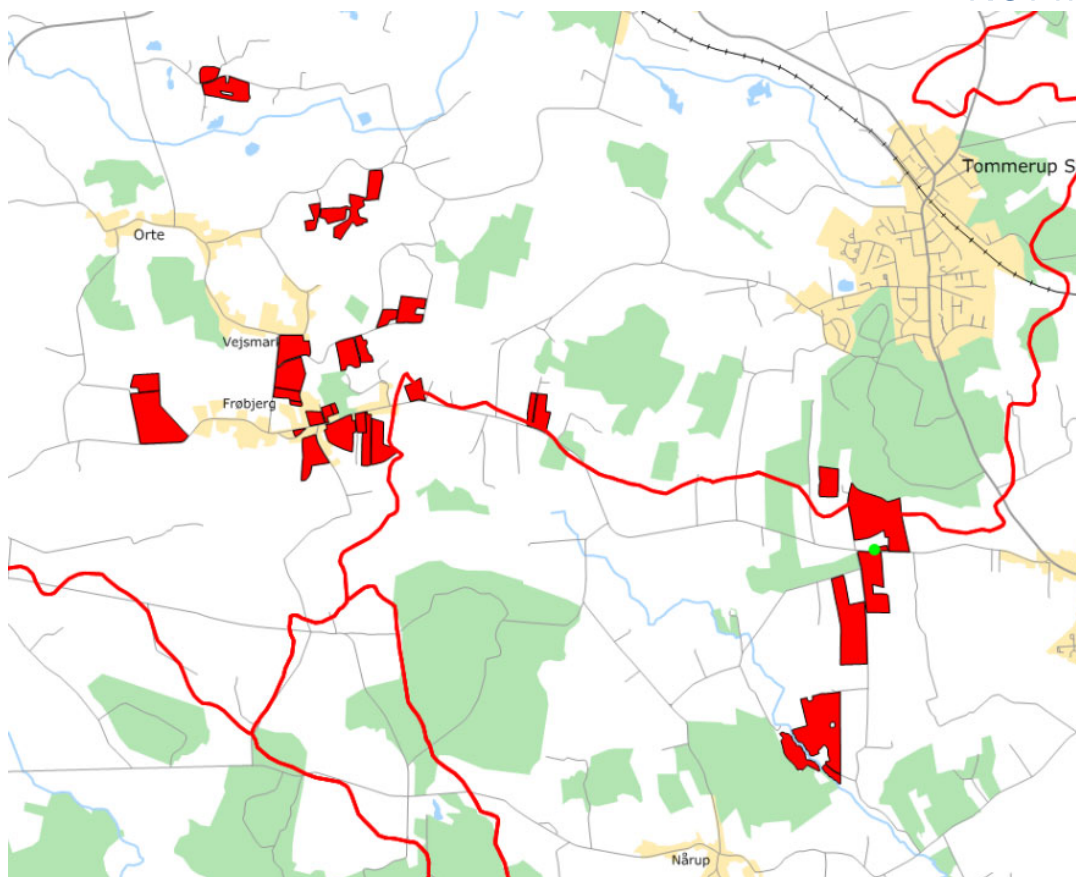
Assens Kommune vurderer ud fra ovenstående, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til reduktion af ammoniak, end det, der i ansøgningen er redegjort for, og det som det generelle reduktionskrav medfører.

8.8   *Arealerne*

Assens Kommune vurderer, at de afgivne oplysninger om udspretningsarealerne er korrekte. Oplysningerne om jordtype er plausible og valide, og stemmer i øvrigt overens med kommunens oplysninger herom. Alle arealerne er drænet, og næsten en tredjedel af arealet ligger i fosforklasse.

I ansøgningen er der oplyst et samlet eget og forpagtet areal på 127 ha. Den ansøgte produktion svarer til 145 DE, og der er derfor et tilstrækkeligt areal til rådighed i forhold til husdyrbrugets størrelse og det generelle harmonikrav, der for svinebrug er et dyretryk på maks. 1,4 DE/ha

Udspretningsarealet er fordelt på 34 forskellige ejede og forpagtede marker. De forpagtede arealer ejes af 8 forskellige jordbrugere. I figur 5 er der en oversigt over hele udspretningsarealet.

Figur 6: Oversigtskort over udspretningsarealerne med oplandsgrænser

Vurderingen af arealernes sårbarhed over for tilførsel af næringsstoffer, skal foretages på grundlag af oplysningerne om beskyttelsesniveau jf. kriterier i bilag 3 og 4 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Til formålet anvendes Miljøstyrelsens webvejledning og kortværk over følgende sårbarhedsklasser:

- Nitratklasser (kystvand)
- Nitratfølsomme indvindingsområder (grundvand)
- Fosfor oplande til Natura 2000 områder og lavbundsarealer

samt Miljøstyrelsens kort over udvikling i husdyrholdet på vandoplande for at se, om dyretrykket har været stigende i de aktuelle vandoplande.

Alle de opgivne arealer i denne ansøgning ligger inden for en eller flere af de ovennævnte sårbarhedsklasser og ejendommen Pindstoftegård ligger indenfor et vandopland, hvor husdyrtrykket er faldet i forhold til niveauet i 2007.

At arealerne ligger inden for nitrat og/eller fosforklasse betyder, at arealerne er tildelt et beskyttelsesniveau, som medfører, at de ikke umiddelbart kan tåle maksimal tilførsel af husdyrgødning.

Størstedelen af udspretningsarealet, både ejet og forpagtet (127 ha), ligger inden for nitratklasse 2 og 3. Arealer, der ligger inden for nitratklasse 2 og 3 er betegnet

ved, at de afvander til meget kvælstofsårbare vandområder såsom flodmundinger, kystlaguner, strandsøer, større lavvandede bugter og vige i Natura 2000-områder samt udsatte fjorde og andre kystvande samt lobeliesøer.

Omkring 5 % af udspretningsarealet ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder (NFI, grundvand), hvor der er lavet en indsatsplan for grundvandet (Indsatsplan Odense Vest).

Cirka 28 % af udspretningsarealet ligger inden for fosforklasse 1. Arealer i fosforklasse 1 er kendetegnet ved, at de er drænet eller grøftet og afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.

8.8.1 Nitrat (overfladevand)

Af ansøgningens afsnit 3.3 (se bilag) ses det, at husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand er overholdt i denne sag. Beskyttelsesniveauet er overholdt ved, at ansøger anvender et af tre virkemidler, 5 % ekstra efterafgrøder, 3,5 % reduceret kvælstof kvote eller ændret sædskifte (S6).

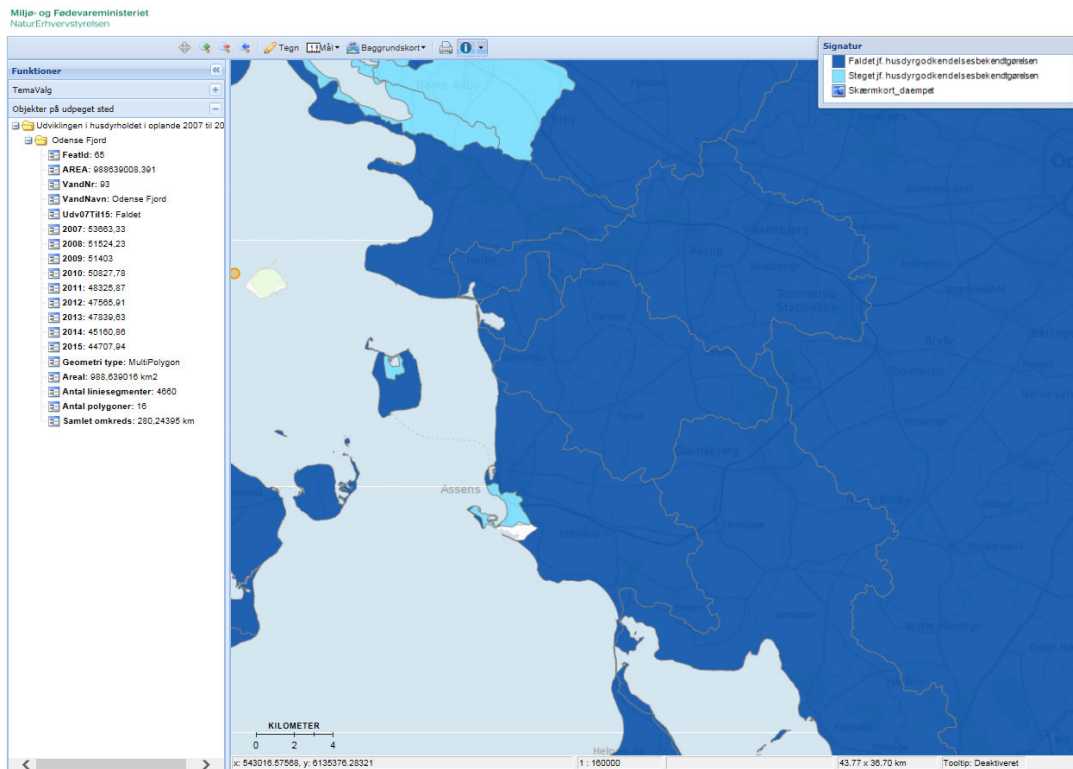
Størstedelen af udspretningsarealet ligger, som nævnt, i nitratklasse 2 og lidt i 3, hvilket betyder, at reduktionsprocenter er på 59,27 % (beregnet i husdyrgodkendelse.dk) af den mængde husdyrgødning, som de generelle regler tillader. Det resulterer i et maksimalt dyretryk på 0,83 DE/ha uden anvendelse af virkemidler og en nitratudvaskning på 51,2 kg N/ha ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. I denne sag er det reelle dyretryk på 1,14 DE/ha, mens nitratudvaskningen vil afhænge af hvilket af tre nedenstående virkemidler der anvendes:

- Der etableres 5 % ekstra areal med efterafgrøder ud over de til en hver tid gældende krav om efterafgrøder. Hvilket giver en nitratudvaskning på 50,9 kg N/ha
- Kvælstofkvoten reduceres med 3,5 %. Hvilket giver en nitratudvaskning på 51,2 kg N/ha
- På alle marker skal sædskifte S6 (minimum 10 % frøafgrøder og maksimalt 10 % ærter) benyttes som standard. Hvilket giver en nitratudvaskning på 48,6 kg N/ha

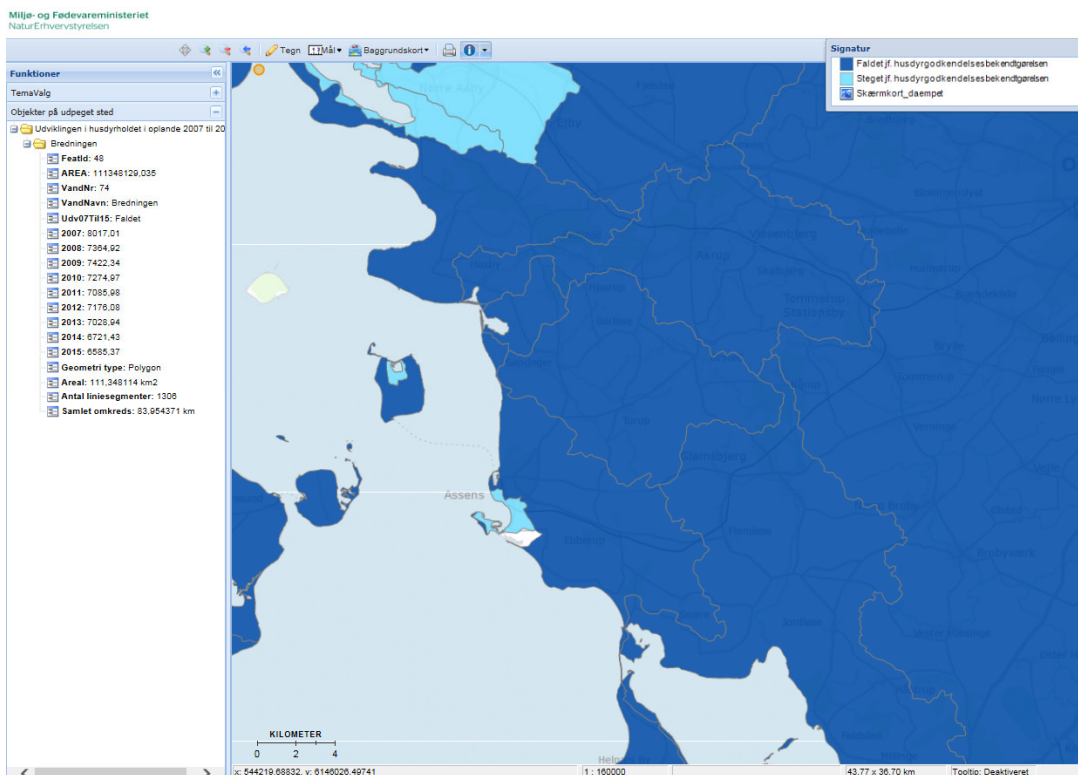
Husdyrgodkendelse.dk laver også en beregning på, hvad nitratudvaskningen ville være, hvis det ansøgte landbrug var et plantebrug, og beregningen viser en udvaskning på 49,7 kg N/ha.

Afskæringskriterium for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevand
Miljøstyrelsen har fastlagt en række afskæringskriterium for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevand, som fremgår af deres wiki-vejledning. Det første afskæringskriterium er om antallet af dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor husdyrgødningen agtes udbragt, har været stigende siden 1. januar 2007.

Ifølge Miljøstyrelsens kortværk (januar 2016) over udviklingen i husdyrholdet på vandoplande, ligger udspretningsarealet i to oplande (Odense Fjord og Bredningen) begge med et faldende husdyrtryk fra 2007 – 2014. Se udviklingen i husdyrtrykket i figur 6 og figur 7.

Figur 7: Vandoplånd (Odense Fjord) med oplandsgrænser og oversigt over udviklingen i dyretryk.

Figur 8: Vandoplånd (Bredningen) med oplandsgrænser og oversigt over udviklingen i dyretryk.

Udover at dyretrykket har været faldende i oplandet, hvor bedriften ligger, så har Assens Kommune ikke kendskab til andre kilder med en øget nitratudvaskning i oplandet siden 2007. Kriteriet er dermed overholdt.

40 % af udspretningsarealet afvander til Odense Fjord, som er omfattet af Vandplan 2009 – 2015 for hovedvandopland 1.13 Odense Fjord. Ifølge vandplanen er miljømålet for Odense Fjord ”god økologisk tilstand” og ”god kemisk tilstand”. Miljømålet er ikke opfyldt, da tilstanden er ”ringe økologisk tilstand” og ”ikke god kemisk tilstand”.

Det resterende udspretningsareal afvander til Lillebælt via Bredningen, som er omfattet af Vandplan 2009 – 2015 for hovedvandopland 1.12 Lillebælt/Fyn. Ifølge vandplanen er miljømålet for Bredningen ”god økologisk tilstand” og ”god kemisk tilstand”. Miljømålet er ikke opfyldt, da tilstanden er ”mål ej opfyldt, ikke klassificérbar” og den kemiske tilstand er ukendt. Tilstanden i Lillebælt er ”ringe økologisk tilstand” og den kemiske tilstand er ukendt.

Det næste afskæringskriterie for udvaskning af nitrat til overfladevande omhandler, hvorvidt det eksisterende og det ansøgte i sig selv påvirker nitratudvaskningen i oplandende. Hvis det eksisterende og det ansøgte i sig selv udgør mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning til vandoplandende, stilles der ikke skærpede vilkår til nitratudvaskningen. Ifølge Miljøstyrelsens wiki-vejledning beregnes det således:

Odense Fjord

Natura 2000 område – Odense Fjord	
Opland total til Natura 2000 området, ha	106.004
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	63.339
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), 0 – 50 % – middelværdi	25
Udledning kg N/ha/år for ansøgt areal til Odense Fjord jf. planteavlrapport 252 fra Seges	18
Udledning i oplandet fra det dyrkede areal til Natura 2000-området, kg N/år (18 x 63.339)	1.140.102
Udledning fra øvrigt opland (standard udvaskning 10 kg N/ha/år), kg N/år, hvorfor udledning (10 x 0,75 x 42.665)	319.988
Udledning i alt fra opland kg N/år (133.896 + 7.437)	1.460.090
Det ansøgte	
Areal til udspretning i alt, ha	51,7
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	2,5
Udledning til Natura 2000 området, kg N/år (51,7 x 2,5 x 0,75)	96,9
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (96,9/1.460.090 x 100)	0,007

Bredningen

Natura 2000 område – Bredningen	
Opland total til Natura 2000 området, ha	11.135
Dyrket areal i oplandet til Natura 2000 området, ha	6.382
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), 51 - 75 % – middelværdi	63
Udledning kg N/ha/år for ansøgt areal til Bredningen jf. planteavlrapport 252 fra Seges	17
Udledning i oplandet fra det dyrkede areal til Natura 2000-området, kg N/år (17 x 6.382)	108.494
Udledning fra øvrigt opland (standard udvaskning 10 kg N/ha/år), kg N/år, hvorfor udledning (10 x 0,37 x 4.753)	17.586
Udledning i alt fra opland kg N/år (108.494 + 17.586)	126.080
Det ansøgte	
Areal til udspredning i alt, ha	75,3
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kg N/ha/år	2,5
Udledning til Natura 2000 området, kg N/år (75,3 x 2,5 x 0,37)	69,65
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura 2000 området, pct. (69,65/126.080 x 100)	0,06

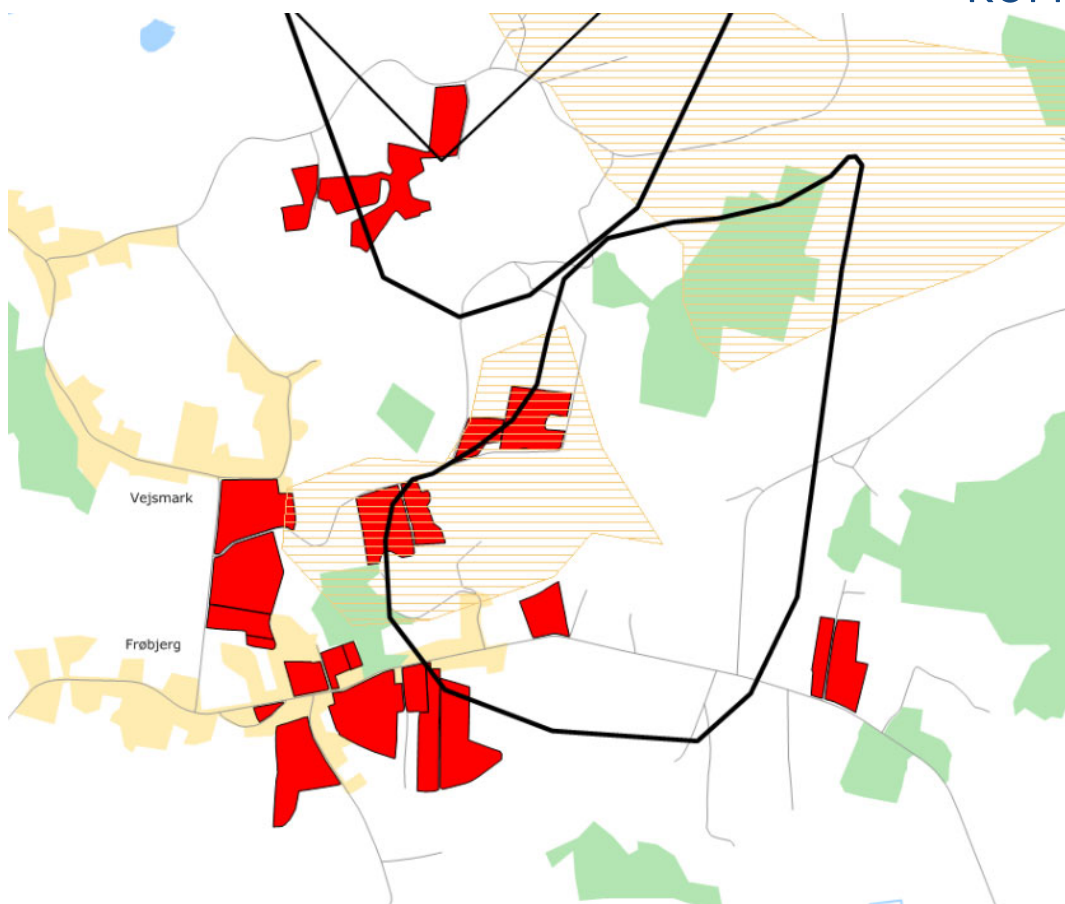
Ifølge beregningerne ovenfor udgør den ansøgte udbringning af husdyrgødning under 5 % af den samlede nitratudvaskning fra vandoplandet, hvor halvdelen af arealerne er placeret. Kriteriet er dermed overholdt.

Det sidste afskæringskriterie er også overholdt, da kravet her er, at den eksisterende og den ansøgte udbringning af husdyrgødning skal være mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilde i det aktuelle opland. Kriteriet er sat for, at beskytte vandområder der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Assens Kommune vurderer, at kravet til nitratudvaskningen fra landbruget ikke på dette grundlag skal skærpes, men brug af virkemidler fastholdes i vilkår. Det skal bemærkes, at der kun kan anvendes et virkemiddel ad gangen i et givent planår. Virkemidlerne kan og må ikke kombineres.

8.8.2 Nitrat (grundvand)

Nitratudvaskningen til grundvand skal kun vurderes, hvis der ligger udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Det er omkring 11 % af udspretningsarealerne, der ligger i NFI (se figur 8).

Figur 9: Udspretningsareal. Skraverede områder er NFI. Hele kortet er Indsatsplan Odense vest område og sort streg er opsland til vandværk.

I ansøgningens afsnit 3.4 (se bilag) er vist udvaskningsmodellen FarmN's beregning af nitratudvaskning fra rodzonen baseret på de indtastede oplysninger om dyrehold og arealer. Udvasningen beregnes kun for de udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsomt område, og ikke for andre arealer.

Beregningen viser, at der ikke sker en merbelastning med det ansøgte. Udvasningen er på mellem 56 og 61 mg nitrat/l afhængig af hvilke virkemidler der anvendes.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens² bilag 3 pkt. D skal der på arealer, hvor der er foretaget en zonerings (statslig kortlægning) af området, men ikke udarbejdet en indsatsplan for området, som minimum fastsættes et vilkår om, at der ikke må ske en merbelastning, dvs. større udvaskning af nitrat fra rodzonen, såfremt udvaskning for rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l med det ansøgte. Dette beskyttelses niveau overholdes i dennes sag.

Som det ses af figur 7 ligger en del af udspretningsarealet i et område, hvor der er lavet en indsatsplan for grundvandet (Odense Vest). Indsatsplan Odense Vest indeholder retningslinjer for beskyttelse af grundvandet. I en retningslinje står bl.a. følgende:

² Bekendtgørelse nr. 44 af 11.januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Ved ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbrug må koncentrationen af nitrat fra rodzonen maksimalt være 50 mg nitrat/l, på de arealer, der både ligger inden for indsatsområde (IO) og i indvindingsopland til et vandværk.

Efter reglerne i husdyrgodkendelsesloven kan der ikke stille mere skærpede krav end svarende til et planteavlsbrug med et standardsædskifte.

Reglen træder kun i kraft, i de konkret indvindingsoplande, hvor en beregning viser, at den gennemsnitlige koncentration af nitrat fra rodzonen i hele oplandet er større end 50 mg nitrat/l.

Retningslinjen er vedtaget i december 2014 efter revidering af indsatsplanen. Der er fem af arealerne, der ligger både i NFI, Indsatsplan Assens område og indvindingsopland til Holmehaveværket jf. figur 8. Nitratudvaskningen i hele indvindingsoplandet til vandværket, er beregnet i et program fra ConTerra. Udvasningen har været meget svingende de sidste tre år, med den højeste værdi i 2014 på 63,2 mg nitrat/l. Men da den gennemsnitlige nitratudvaskning over en treårig periode ligger på 48,8 mg nitrat/l, så træder retningslinjen ikke i kraft i denne sag.

Assens Kommune vurderer, at der ikke på dette grundlag skal stilles yderligere skærpede vilkår til nitrat udvaskningen.

8.8.3 Fosfor

I ansøgningskemaets (se bilag) afsnit 3.5 ses beregningerne for fosfor, som er gengivet i skemaet herunder. Skemaet med virkemidlet, ændret sædskifte, er valgt da det har det højeste fosforoverskud:

Definition af fosforklasser	Fosforklasse	Areal ha	Maks. fosforoverskud
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor.	0	89,68	17,7 kg P/ha/år
Pt 4,0 – 6,0 og drænet eller grøftet som afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	I	35,58	4,0 kg/ha/år
Lavbundsjord og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	II	1,65	2,0 kg/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	III	0	0,0 kg/ha/år

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet til fosforoverskuddet er overholdt, og at fosforoverskuddet maksimalt er på 10,9 kg P/ha/år for de tre forskellige virkemidler.

Fosforbelastning fra overfladeafstrømning

Ved terrænhældninger over 6 grader, kan der være risiko for overfladeafstrømning af ny udbragt husdyrgødning, hvis der i perioder kort tid efter forekommer megen nedbør. Denne risiko kan reduceres væsentligt, hvis gyllen udbringes ved nedfældning.

Kun mark nr. 40-0b og 40-0c i udspretningsarealet har terrænhældninger på over 6 grader ned mod et vandløb, som er en del af et privat vandløbssystem. Ifølge hus-

dyrgødningsbekendtgørelsen³ § 30, stk. 3 må der ikke udbringes husdyrgødning i en afstand af 20 meter fra vandløbet, når arealet hælder over 6 grader ned mod vandløbet. Det er dog således, at ifølge § 30, stk. 4 er flydende husdyrgødning ikke omfattet af stk. 3, hvis det nedfældes i parallel retning i forhold til vandløbet og hældningen er på mellem 6 og 12 grader. I denne sag er hældningerne mellem 6 og 12 grader. Dette er generel lovgivning, der skal overholdes i lighed med al anden lovgivning.

Assens Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe fosforkravet eller stille yderligere krav til udbringningen af husdyrgødning i denne sag.

8.8.4 **Ammoniak fra udbringning**

Ifølge Miljøstyrelsen er der som udgangspunkt gjort op med ammoniakpåvirkning fra udbringning gennem husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler. Tilsvarende gælder for BAT ved udbringning.

Der skal dog være et særligt fokus på arealer, som støder op til eller ligger i umiddelbar nærhed til Natura 2000 områder med kvælstoffølsom natur. I særlige tilfælde kan kommunen vælge at stille skærpede krav, udover hvad der følger af husdyrgødningsbekendtgørelsen, som f.eks. nedfældning eller husdyrgødningsfrie bræmmer.

Ingen arealer i udspretningsarealet i denne sag støder direkte op til et Natura 2000 område. Det nærmeste (ca. 4,5 km) Natura 2000 område er Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å, som er et EF-habitatområde, der ligger sydøst for udspretningsarealet. Ifølge Miljøstyrelsens wiki-vejledning vil det kun sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha, hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, som det er i dette tilfælde – uafhængig af husdyrgødningstype og anvendte teknologi.

Assens Kommune vurderer, at der ikke på dette grundlag kan stilles skærpede vilkår til udbringning af husdyrgødning i denne sag.

Bilag IV-arter

På habitatdirektivets bilag IV er opført et antal dyre- og plantearter, der er beskrevet som værende af betydning for EU-fællesskabet. I Danmark er der ca. 40 bilag IV-arter, blandt andet er der flagermus, markfirben og stor vandsalamander. Arterne kræver streng beskyttelse, hvorfor deres naturlige udbredelsesområder skal sikres mod forringelser. Dyrene må for eksempel ikke fanges ind, deres æg ikke indsamles, og deres yngle- og rasteområde må ikke ødelægges.

Denne beskyttelsespligt gælder også i forbindelse med kommunens meddelelse af tilladelse og/eller godkendelse jf. reglerne i husdyrloven. Kommunen skal vurdere og sikre, at en gennemførelse af det ansøgte ikke medfører ødelæggelse eller beskadigelse af arternes yngle- eller rasteområder.

---

³ Bekendtgørelse 1318 af 26. november 2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Assens Kommune har ikke kendskab til konkrete tilholdssteder/lokaliteter, der i denne sag kan være omfattet af bilag IV-arters yngle- eller rasteområder. Dette er ikke ensbetydende med, at disse lokaliteter ikke findes i området – bilag IV-arter kan vandre ind og ud af lokale områder.

I denne sag sker der ikke ændringer i dyrkningsmetoder af de pågældende opgivne udspretningsarealer. Der sker derfor heller ikke ændringer i påvirkningerne af de enkelte arealer og dermed heller ikke ændringer i de tilholdssteder for bilag IV-arter, der eventuelt måtte være på udspretningsarealerne.

På baggrund af de afgivne oplysninger i ansøgningen er det Assens Kommunes vurdering, at en gennemførelse heraf ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af eventuelle yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Der skal derfor ikke meddeles særlige vilkår i denne forbindelse.

8.8.5 Gener fra udbringning

Ifølge Miljøstyrelsen vil der kun i ganske sjældne tilfælde være grundlag for at stille skærpede vilkår i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens⁴ § 28. I § 28, stk. 1 står:

Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Endvidere står der i stk. 9:

Udbringning af husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener.

Assens Kommune vurderer, at der ikke grundlag for at stille skærpede vilkår i forhold til gener fra udbringning af husdyrgødning i denne sag.

8.9 Ophør

Ved eventuelt ophør af produktionen skal ansøger tage kontakt til kommunen med henblik på en miljømæssig korrekt afvikling. Der vil blive stillet vilkår om tømning og rengøring af såvel staldbygninger, eventuelle ensilageoplagspladser som gyllebeholdere.

8.10 Sammenfatning

Der er søgt om en udvidelse fra et tilladt (i 2005) husdyrhold bestående af en årsproduktion på 320 årssøer og 2.700 stk. smågrise (7,2 – 30 kg) svarende til 84,5 DE svarende til 84,5 DE til en årsproduktion bestående af 370 årssøer, 13.200 stk. smågrise (7,1 – 31 kg) og 2 stk. ammekøer (lille race) med opdræt svarende til 147 DE.

---

⁴ Bekendtgørelse 853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Udvidelsen sker i eksisterende og nye stalde.

Al husdyrgødning udbringes på egne og forpagtede arealer svarende til i alt 127 ha.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte overholder de gældende miljøregler og kan gennemføres som beskrevet i ansøgningen og denne redegørelse. I godkendelsen skal der fastsættes vilkår, som ophøjer de afgivne oplysninger sammen med vurderingen i denne redegørelse til speciel lov for Mads West, Pindstoftegård. Disse vilkår vil sammen med kravene i den generelle miljølovgivning blive det nye regelsvækket for anlægelse og drift af landbruget.

8.11 Offentlighed/Naboorientering

Naboorientering om det ansøgte projekt blev ved brev af 16. oktober 2015 foretaget hos omboende. Assens Kommune har i forbindelse med orientering af omboende om denne ansøgning modtaget bemærkninger fra naboerne på Skovstrupvej 37. Naboerne bemærker bl.a. at lugtgenerne kan stige som følge af udvidelsen og derfor vil være en ulempe for dem. Ejendommen Skovstrupvej 37 er noteret som en landbrugsejendom og er derfor ikke indgået i lugtgeneberegningen.

Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort på Assens Kommunes høringsportal mandag den 29. februar 2016. Der vil blive sendt orienteringsbrev til omboende. Øvrige myndigheder og interesseorganisationer vil blive orienteret via digitalpost.

Jakob Soelberg
Miljømedarbejder, Jordbrugsteknolog

